

РЕКРЕАЦІЙНІ РЕСУРСИ ТУРИСТИЧНИХ ДЕСТИНАЦІЙ РІВНЕНСЬКОЇ ОБЛАСТІ

Пузовик Анастасія

*здобувачка другого (магістерського) рівня вищої освіти
факультету географії, історії та туризму,
Приватного вищого навчального закладу
«Міжнародний економіко-гуманітарний університет
імені академіка Степана Дем'янчука»*

Яковчук Олександр

*кандидат географічних наук, доцент,
декан факультету географії, історії та туризму
Приватного вищого навчального закладу
«Міжнародний економіко-гуманітарний університет
імені академіка Степана Дем'янчука»
м. Рівне, Україна*

Географічні дослідження допомагають виявити проблеми та потенціал розвитку різних територій, запропонувати стратегії сталого розвитку, орієнтовані на збереження природи та покращення умов життя населення, підтримати ефективне управління земельними та природними ресурсами, сприяти гармонізації відносин між урбанізованими й сільськими територіями. Географічний аналіз рекреаційних ресурсів туристичних дестинацій Рівненської області вказує на їхню чітку кластеризацію за певними типами ресурсів:

Природно-рекреаційні ресурси.

Ландшафтні умови: область розташована в межах Волинського Полісся, Малеого Полісся та південної частини Українського кристалічного щита. Це зумовлює поєднання лісових масивів, річкових долин і пагорбів, що створюють сприятливе середовище для зеленого, екологічного, мисливського та спортивного туризму. Лісові масиви: понад 40% території вкрито лісами (сосна, дуб, ялина), що формують базу для рекреації, збирання грибів, ягід, фототуризму.

Клімат: помірно-континентальний, м'який, з теплим літом та відносно м'якою зимою. Це дозволяє розвивати туризм упродовж року. Водні ресурси: густе річкове сіткування (Прип'ять, Стир, Горинь, Случ, Іква, Уборть, Замчисько), наявність озер (Нобель, Біле, карстові озера у Володимирецькому та Зарічненському районах) створюють умови для риболовлі, відпочинку на воді, водного туризму.

Природно-заповідний фонд: Рівненський природний заповідник (карстові озера, болота, рідкісна флора і фауна); НПП «Дермансько-Острозький»; заказники та пам'ятки природи («Базальтові стовпи», «Кременецькі гори» частково заходять на південь області).

Історико-культурні ресурси

Археологічні пам'ятки: давньоруські городища (Пересопниця – колиска української писемності).

Архітектурні комплекси: Острозький замок, Острозька академія – центр освіти й культури;

Дубенський замок – оборонна архітектура; костели та монастирі Клевая, Мізоча, Межиріч; дерев'яні церкви у стилі волинської школи.

Сакральний туризм: численні православні та католицькі святині (Троїцький монастир у Межирічі, Почаївська лавра поруч із кордоном).

Індустріальна спадщина: видобуток бурштину, базальтові кар'єри (с. Базальтове, с. Берестовець), що перетворюються на туристичні атракції.

3. Суспільно-географічні чинники

Транспортна доступність: вигідне положення між Києвом та Львовом, близькість до кордонів із Польщею та Білоруссю. Мережа автошляхів (М06 Київ–Чоп, траса Рівне–Луцьк), залізниця (Київ–Ковель–Хелм).

Міські центри туризму: Рівне – діловий, культурний центр, база для конференц-туризму; Острог – освітньо-історичний осередок; Дубно – замкова та фестивальна дестинація; Клевань – «Тунель кохання» як міжнародний туристичний бренд.

На Рівненщині функціонують такі рекреаційні райони та дестинації: Поліський (північ області) – озерно-болотні комплекси, екотуризм, рибальство, відпочинок на природі. Центри: Зарічне, Варах. ентральний (Рівненський, Костопільський, Сарненський райони) – культурно-пізнавальний, етнографічний туризм, бурштинові локації. Південний (Острог, Дубно, Здолбунів, Клевань) – історико-культурний туризм, замкові маршрути, паломницькі подорожі.

Провідні туристичні дестинації Рівненщини та їх спеціалізація

1. **Рівне**. Спеціалізація: діловий, культурно-пізнавальний та подієвий туризм. Об'єкти: Краєзнавчий музей, Музей бурштину, парк ім. Шевченка, сучасні арт-простори, фестивалі (етнофестиваль «Лудисар», джазові події). Функції: обласний центр, хаб для розміщення туристів і організації екскурсій по регіону.

2. **Острог**. пеціалізація: історико-культурний та освітній туризм. Об'єкти: Острозький замок, Музей книги і друкарства, Острозька академія (один із найстаріших вишів Східної Європи). Особливість: центр ренесансної культури й духовності, паломництво.

3. **Дубно**. Спеціалізація: замковий та фестивальний туризм. Об'єкти: Дубенський замок, Тараканівський форт, костели та монастирі. Події: фестивалі середньовічної культури, реконструкції, музичні фестивалі.

4. **Клевань**. Спеціалізація: романтичний та фототуризм. Об'єкти: «Тунель кохання» (світовий туристичний бренд), Клеванський замок, костел Благовіщення. Особливість: туристи приїжджають з усього світу, зокрема для весільних фотосесій.

5. **Зарічненський** та **Вараський** райони (Полісся). Спеціалізація: екологічний, озерний, рибальський, зелений туризм. Об'єкти: озеро Нобель (Нобельський НПП), озеро Біле, Рівненський природний заповідник. Особливість: «поліський край» – відпочинок у природному середовищі, рідкісні флора і фауна.

6. **Костопіль** – Берестовець – Іваничі. Спеціалізація: промисловий та екотуризм. Об'єкти: Базальтові стовпи (геологічна пам'ятка), старі кар'єри. Особливість: унікальні природні ландшафти, схожі на «український Стоунхендж».

7. **Пересопниця** (Рівненський район). Спеціалізація: історико-духовний та культурно-освітній туризм. Об'єкти: Культурно-археологічний центр «Пересопниця», місце створення «Пересопницького Євангелія».

Особливість: символ української духовності, використовується під час інавгурації президентів України.

8. **Межиріч** (Острозький район). Спеціалізація: археологічний та релігійний туризм. Об'єкти: Межиріцький Свято-Троїцький монастир, стоянка первісної людини (пам'ятка світового значення).

9. **Сарни** та довколишні території. Спеціалізація: етнографічний та бурштиновий туризм. Об'єкти: «Бурштиновий шлях», етнографічні фестивалі, ярмарки. Особливість: промоція традицій Полісся та легалізація видобутку бурштину як туристичного продукту.

Проблеми розвитку туризму і рекреації на Рівненщині - це недостатня інфраструктура (готелі, дороги, сервіси), екологічні ризики через нелегальний видобуток бурштину, слабкий рівень міжнародного промоушену. Перспективи: охоплюють розвиток кластерів «Замки Рівненщини», «Озерний край Полісся», еко- та етнотуризм, міжнародне партнерство із Польщею та Білоруссю, залучення інвестицій у сферу HoReCa.

Таким чином, рекреаційні ресурси Рівненської області поєднують унікальне природне середовище, багату історико-культурну спадщину та зручне транспортне положення, що робить регіон перспективним для розвитку різних видів туризму – від екологічного та культурного до промислового й подієвого.

ЛІТЕРАТУРА

1. Рівненщина від А до Я. Видавничий дім «ОГО». URL: <http://www.ogo.ua/rivnenschina>.
2. Рівненщина туристична. URL: <https://rivne.travel>
3. Стратегія розвитку Рівненської області на період до 2027 року. Проект / Департамент економічного розвитку, торгівлі і адміністрації Рівненської ОДА. URL: <https://www.rv.gov.ua/storage/app/sites/11/2020/strategia-2027-proekt.pdf>.